

OBSAH

Předmluva	5
Poděkování	7
Kapitola I — Úvod	13
I. Výklad poznatků při studiu kovů	13
II. Prostorový výklad struktury	15
Klíč k seznamu literatury	26
Literatura	26
Kapitola II — Nestejnorodost	30
I. Úvod	30
Různé typy nestejnorodosti	31
Segregující prvky	34
II. Metody zjišťování nestejnorodosti	35
Makroskopické leptání oceli	35
Leptadla na makroskopické leptání neželezných slitin	36
Rozložení nestejnorodosti	39
Stupeň segregace	40
III. Podmínky působící na nestejnorodost	40
IV. Nestejnorodost technických slitin	41
V. Škodlivé účinky nestejnorodosti	42
VI. Zamezení a odstranění nestejnorodosti	45
Klíč k seznamu literatury	45
Literatura	45
Kapitola III — Plynové bubliny a pórovitost kovů	49
I. Obecný výklad	49
II. Původ plynových bublin	55
III. Zjišťování pórovitosti a její vyhodnocování	59
IV. Výskyt plynových bublin	60
V. Škodlivé účinky pórovitosti	62
VI. Zabrana a náprava	64
Klíč k seznamu literatury	65
Literatura	65
Kapitola IV — Staženiny	69
I. Obecný výklad	69
II. Příčiny vzniku staženin	70
III. Sklon slitin ke tvoření staženin	73
IV. Výskyt staženin	74
V. Vliv staženin	74
VI. Zamezení vzniku staženin	74
Literatura	78
Kapitola V — Nečistoty v kovech	80
I. Obecný výklad	80

Vměstky	80
Barva, průhlednost (transparence) a odrazivost vměstků	81
II. Zdroje nečistot v kovech	85
III. Určování vměstků	86
IV. Běžné nečistoty v technických kovech	89
V. Škodlivé vlivy vměstků	96
Příznivý vliv vměstků	100
VI. Odstraňování nečistot	100
Klíč k seznamu literatury	101
Literatura	101
Kapitola VI — Oduhličení oceli	108
I. Úvod	108
II. Přehled podmínek vedoucích k oduhličení	110
III. Zjišťování oduhličení	111
IV. Náchylnost ocelí k oduhličení	111
V. Škodlivé účinky oduhličení	112
VI. Zábrana a náprava oduhličení	112
Klíč k seznamu literatury	113
Literatura	113
Kapitola VII — Okujení	115
I. Vznik okují, puchýře	115
II. Vliv atmosféry	118
III. Stanovení odolnosti proti okysličování	120
IV. Náchylnost k okujení	120
V. Škodlivé účinky	121
VI. Náprava	121
Klíč k seznamu literatury	122
Literatura	122
Kapitola VIII — Škodlivý účinek vnitřních pnutí v kovech	126
I. Makroskopická a mikroskopická pnutí	126
II. Původ vnitřních pnutí	128
III. Metody zjišťování a měření pnutí	129
IV. Vnitřní pnutí v různých kovových výrobcích	133
V. Škodlivé účinky pnutí	133
VI. Odstraňování pnutí	135
Klíč k seznamu literatury	136
Literatura	137
Kapitola IX — Únava kovů	146
I. Definice	146
II. Původ únavaových lomů	150
III. Zkoušky na únavu	154
IV. Literatura o únavaě technických výrobků	155
V. Škodlivé účinky únavy	156
VI. Činitele zmenšující sklon k únavaě materiálu	156
Klíč k seznamu literatury	157
Literatura	157
Kapitola X — Vločky	167
I. Definice a historie	167
II. Původ vloček	171
III. Zjišťování vloček	172
IV. Výskyt vloček	173
V. Škodlivý účinek vloček	174
VI. Zábrana vzniku vloček	175
Klíč k seznamu literatury	176
Literatura	176
Kapitola XI — Vady při tepelném zpracování	180
I. Přehřátí	180
Vlastnosti hrubozrnných kovů	180

Widmannstättenova struktura	182
Příčiny přehřátí	185
Zjišťování přehřátí prohlídkou povrchu	186
Náchylnost k přehřátí	186
Škodlivé účinky	186
Obnovení normální struktury	186
II. Spálení	187
Spálení výkovků	189
Náchylnost ke spálení	189
III. Vady způsobené nevhodným ohřevem před válcováním a kováním	189
IV. Vady při kalení	190
Trhliny po kalení	191
Deformace tvaru	194
Křivení	195
Rozměrové změny	195
Stabilní (rozměrově stálé) oceli	195
Rozměrové změny při kalení	196
Měkká místa na kalené oceli	196
Příčiny měkkých míst	196
Náchylnost ocelí k výskytu měkkých míst	197
Škodlivý vliv měkkých míst	197
Melírovaný (skvrnitý) povrch kalené oceli	198
Nedostatečný ohřev před kalením	199
V. Vady při žihání	199
Klíč k seznamu literatury	199
Literatura	200
Kapitola XII — Křehkost kovů	205
I. Úvod	205
II. Různé typy křehkosti	206
Vlastní (inherentní) křehkost	206
Křehkost souvisící s hrubozrnností	207
Křehkost způsobená zhrubnutím struktury při žihání po kritickém tváření	208
Zpevnění tváření (deformací)	209
Křehkost způsobená rozpuštěnými nečistotami	212
Křehkost způsobená vnitřním pnutím	212
Popouštěcí křehkost	212
Zjišťování popouštěcí křehkosti	214
Náchylnost k popouštěcí křehkosti	215
Zábrana popouštěcí křehkosti	216
Křehkost za modrého žáru	217
Stárnutí	219
Křehkost přisuzovaná vlivu plynů v kovech	220
Zkřehnutí oceli dusíkem	221
Zkřehnutí vlivem kyslíku	222
Louhová (kaustická) křehkost	222
Lámavost za červeného žáru	226
Křehkost způsobená přítomností křehkých filmů na hranicích krystalů	226
Snížení tažnosti následkem necelistvosti na hranicích zrn	226
Klíč k seznamu literatury	226
Literatura	227
Kapitola XIII — Původ prasklin a trhlin	237
I. Úvod	237
II. Obvyklé příčiny vzniku trhlin	243
III. Zjišťování trhlin a prasklin	249
IV. Výskyt trhlin v obchodních výrobcích	252
V. Zábrana vzniku trhlin a jejich odstranění	253
Klíč k seznamu literatury	253
Literatura	253

Kapitola XIV — Tvarové, povrchové a rozměrové vady kovů	260
I. Tvarové vady	260
II. Povrchové vady	268
III. Rozměrové vady	274
Klíč k seznamu literatury	275
Literatura	275
Kapitola XV — Opotřebení kovů	282
I. Definice	282
II. Příčiny opotřebení	283
III. Metody zkoušení opotřebení	284
IV. Údaje o opotřebení různých technických výrobků	285
V. Zábрана opotřebení	288
Klíč k seznamu literatury	289
Literatura	290
Kapitola XVI — Koroze	296
I. Vývoj poznatků o korozi a základní pojmy	296
Klíč k seznamu literatury	302
Literatura	303
II. Korozní pochody a činitele podporující korozi	305
Klíč k seznamu literatury	314
Literatura	314
III. Zkoušky koroze	317
Klíč k seznamu literatury	320
Literatura	320
IV. Koroze důležitých technických kovů a slitin	322
Klíč k seznamu literatury	322
Bronzy	322
Cín	326
Hliník a jeho slitiny	326
Hořčík a jeho slitiny	327
Konstrukční oceli	327
Kotlové plechy a trubky	328
Měď	328
Měkká ocel	328
Mosazi	329
Nádrže a potrubí na horkou vodu	329
Nikl	330
Pocínované výrobky	330
Pozinkovaná ocel	330
Půdní koroze	331
Šedá litina	331
Titan	331
Zirkonium	332
Železo armco, elektrolytické a svářkové	332
Literatura	334
V. Periodicita korozních pochodů	339
VI. Ochrana proti korozi	341
Klíč k seznamu literatury	344
Literatura	344
Rejstřík	349